

Subjekty primordiální

Je jednou z nejnaléhavějších otázek, které je třeba objasnit a řešit, odkud se berou subjekty vůbec, ale zejména odkud se berou subjekty nejnižších „jednot“, tedy tzv. primordiální subjekty (tj. subjekty primae ordinis). Virtuální (tj. ještě neuskutečněné, skutečností se ještě nestavší) události si nemohou svůj subjekt vytvořit, protože by k tomu svůj subjekt už potřebovaly, neboť bez subjektu nemohou vykonat žádnou ‚svou‘ akci (a po mém soudu je obtížné pomyslet na to, virtuální částice se stává skutečnou částicí jakýmkoli zásahem zvenčí, neboť virtuální částice snad žádný vnějšek nemají – virtuálnímu světu není rozdíl mezi vnitřním a vnějším vlastní). Odkud tedy bere primordiální událost svou ‚nakloněnost k činu‘ (beru to z Rádla)? V čem je možno (a třeba) rozpoznat a vidět zrod subjektu? Určitým řešením, na první pohled snad přijatelným, by byl předpoklad, že k ‚rozštěpení na subjekt-objekt‘ (německy ‚Subjekt-Objekt Spaltung‘) dochází právě při přechodu z virtuality do ‚skutečností‘; není to ovšem skutečné řešení, ale spíš přesunutí problému (myšlenkové) do jiného kontextu. (Myšlenkové vymezení rozdílu mezi virtualitou a skutečností je ovšem jedna věc, ale vlastním problémem je, zda a jak lze myšlenkově uchopit, co to je virtuální ‚skutečnost‘ na rozdíl od skutečnosti skutečné, a to tak, aby nešlo jen o rozdíl pojmový.) Tím se teprve dostává problém tzv. ‚primordiálních subjektů‘ do pravého osvětlení. Primordiální subjekt ‚vzniká‘ (rodí se) jako skutečný oním rozštěpením, ale nikoli rozštěpením na ‚subjekt-objekt‘, nýbrž jakýmsi „rozštěpením“ vznikajícího subjektu na dvě ‚stránky‘, totiž na „vnitřní“ a „vnější“, které jsou ovšem sjednoceny, integrovány ve skutečný „subjekt“ jako takový.

(Praha, 190302-1.)